

1978

– Valgretsaldern nedsat til 18 år

Valgretsaldern blev sænket til 18 år i 1978. Årsagen til ændringen var et politisk ønske om at inddrage flere unge i folkestyrets arbejde.

Baggrund

Der var allerede i 1968/1969 et flertal i Folketinget, der ønskede, at man skulle nedsætte valgretsaldern til 18 år. Da dette forslag ikke fik opbakning i befolkningen ved folkeafstemningen den 24. juni 1969, valgte man to år senere at gå mere pragmatisk til værks og forsøge med en nedsættelse fra 21 år til 20 år. Hovedargumentet var, at man havde nedsat myndighedsaldern i decem-

ber 1969 til 20 år. Folketinget vedtog med stort flertal at nedsætte valgretsaldern til 20 år, og afholdt efterfølgende en folkeafstemning den 21. september 1971, hvor forslaget blev godkendt af befolkningen.

Folketinget ønskede en 18-års aldersgrænse, men man vur-

fortsættes... 

FOLKETINGETS SAMMENSÆTNING I 1978

Folketingets sammensætning efter Folketingsvalget den 15. februar 1977 (frem til 23. oktober 1979). Kun danske partier er medtaget.

Partier	Partileder	Stemmer	% af stemmetal	Mandater
Socialdemokratiet (S)	Anker Jørgensen	1.150.355	37,0 %	65
Fremskridtspartiet (FrP)	Mogens Glistrup	453.792	14,6 %	26
Venstre (V)	Poul Hartling	371.728	12,0 %	21
Det Konservative Folkeparti (KF)	Poul Schlüter	263.262	8,5 %	15
Centrum-Demokraterne (CD)	Erhard Jakobsen	200.347	6,4 %	11
Socialistisk Folkeparti (SF)	Gert Petersen	120.357	3,9 %	7
Danmarks Kommunistiske Parti (DKP)	Jørgen Jensen	114.022	3,7 %	7
Det Radikale Venstre (R)	Svend Haugaard	113.330	3,6 %	6
Kristligt Folkeparti (KrF)	Jens Møller	106.082	3,4 %	6
Danmarks Retsforbund (DR)	Kollektiv ledelse	102.149	3,3 %	6
Venstresocialisterne (VS)	Kollektiv ledelse	83.667	2,7 %	5
Pensionistpartiet (PP)	Hans Hansen	26.889	0,9 %	0

Valgdeltagelse 88,7 %

derede, at det ikke kunne vinde opbakning i befolkningen så kort tid efter den forrige folkeafstemning.

I 1976 vedtog Folketinget igen at sænke myndighedsalderen, denne gang fra 20 år til 18 år, uden dog at røre ved valgretsald-
eren. Den manglende sammenhæng mellem valgretsald- og myn-
dighedsalder blev anstødsstenen til en ny debat i Folketinget, der
endte med, at man den 26. maj 1978 vedtog et forslag om at ned-
sætte valgretsald- til 18 år, og deraf følgende folkeafstemning.

Folkeafstemningen

Den 19. september 1978 afholdtes folkeafstemningen om en
nedsættelse af valgretsald- til 18 år. 33,8 procent af de stem-
meberettigede stemte for, mens 29,1 procent stemte imod. Da
mindre end 30 procent af de stemmeberettigede var imod for-

slaget, og der var et flertal for nedsættelsen blandt de afgivne
stemmer blev valgretsald- sænket til 18 år – det samme som
myndighedsalderen.

REGERINGSMAGTEN I 1978

Socialdemokratiet havde regeringsmagten fra den 13. februar 1975
indtil den 30. august 1978. Regeringen, kaldet Anker Jørgensen II,
havde Anker Jørgensen (S) som statsminister, mens Egon Jensen (S)
var indenrigsminister med ansvar for valgret. Fra den 30. august til-
trådte en regering, kaldet Anker Jørgensen III, bestående af Venstre
og Socialdemokratiet. Anker Jørgensen (S) fortsatte som statsminister,
mens Knud Enggaard (V) fik ansvaret for valgret som indenrigsminister.

FOLKETINGETS BEHANDLING I 1977/78

Behandlingen af *Lov om ændring af valgretsald- til folkettinget*.
Forslagets ordlyd var: *Valgretsald- til folkettinget fastsættes til 18 år.*

Dato	Instans	Behandling
03.11.1977	Folketinget	Fremsat af Niels Helveg Petersen (RV)
23.11.1977	Folketinget	1. behandling
18.05.1978	Folketinget	Betænkning
24.05.1978	Folketinget	2. behandling
26.05.1978	Folketinget	3. behandling Forslaget vedtaget med 131 stemmer mod 21. KF og KrF stemte imod. Enkelte medlemmer brød partilinen: Nogle fra KrF stemte for, mens nogle fra Venstre stemte imod.
19.09.1978	—	Folkeafstemning
27.09.1978	—	Loven stadfæstet (Lovt.483)

FOLKEAFSTEMNINGEN I 1978

Folkeafstemningen om ændring af valgretsald- fra 20 år til 18 år, foretaget den 19. september 1978.
Resultat: Valgretsald- sænkes til 18 år.

	Antal gyldige stemmer	Procent af samtlige stemmeberettigede	Stemmeprocent	Stemmeprocent (samlet)
For	1.224.448	33,8	53,8	
Imod	1.049.832	29,1	46,2	63,2

HVAD SAGDE POLITIKERNE I 1978

Citater om valgret fra Folketingets sagsbehandling i 1978.

Egon Jensen, indenrigsminister, Socialdemokratiet, ved 1. behandlingen af lovforslaget:

"Regeringen tilslutter sig fuldt og helt, at 18-års valgret er det rigtige, og vi vil med piber og trommer gå ind for og agitere for, at 18-års valgretten gennemføres."

Anker Tang Sørensen, Fremskridtspartiet, ved 1. behandlingen af lovforslaget:

"Det må være et naturligt led i en lang proces, at de unge, samtidigt med at vi overdrager dem større beføjelser på alle områder, også i højere grad er med til at forme det samfund, som de i fremtiden skal leve i – og som de jo i øvrigt også til sin tid skal lede."

"Ønsker vi, at vort politiske demokrati skal bestå, må vi også forstå at drage så mange som muligt med i den beslutningsproces, som det politiske arbejde jo i virkeligheden er."

"Ved at tage den nye generation med ind i en tidlig alder, men dog alligevel en politisk moden alder, åbner vi muligheder for, at det politiske arbejde får tilført nye visioner."

Uffe Ellemann-Jensen, Venstre, ved 1. behandlingen af lovforslaget:

"Det vil kunne styrke ungdommens tillid til demokratiet."

Alfred Andersen, SF, ved 1. behandlingen af lovforslaget:

"Med de forpligtigelser, som ungdommen har, burde de unge også have medindflydelse på, for eksempel hvad deres skatte-kroner går til."

Thio Tyroll, Venstre Socialisterne, ved 1. behandlingen af lovforslaget:

"Det, der for os er det afgørende, er, om man er kompetent til at afgive sin stemme, og jeg kan godt sige, at her finder vi da, at der er mange 12-årige, der er lige så kompetente som f.eks. hr. Erhard Jakobsen."

Steffen Kjærulff-Schmidt, Fremskridtspartiet, ved 3. behandlingen af lovforslaget:

"I politik er det tit uartigt at skifte opfattelse, men jeg vil gerne erkende mig skyldig i at være uartig i denne sammenhæng. Jeg har tidligere her fra talerstolen udtalt mig imod lovforslaget, men er blevet overbevist af de argumenter, der igennem den sidste samling er blevet ført frem, så jeg vil nu stemme ja til lovforslaget."